

Den Haag, 17 juni 2023.

Geachte voorzitter en leden van de Commissie Koninkrijksrelaties van TK en EK,

Het kabinet – het ministerie van BZK voorop - is net bekomen van de schrik na drie vernietigende vonnissen over de handelwijze van het door BZK en direct door hen aangestuurde bestuurscollege van Sint Eustatius met betrekking tot het gevaar aan de klif aan de Caribische zijde van het eiland en Orangebay Hotel/Ecostatia. Laat ik duidelijk zijn: dit heeft niets te maken met een al dan niet slecht functionerend ambtelijk apparaat aldaar. De betreffende rapporten zijn door de toenmalige regeringscommissaris bewust onder de pet gehouden. Door de schrik gedreven kwam opeens ongeveer zeven miljoen euro uit 's Rijks kas om vast met spoed de herstelwerkzaamheden aan te vangen.

En dan nu het rapport van de Inspectie Leefomgeving en Transport [ILT]. Voor degenen die de brieven van verontruste bewoners van Sint Eustatius, de verscheidene columns in 'dossierkoninkrijksrelaties.nl', berichten van natuurorganisaties als Stenapa en diverse artikelen in verschillende (vooral Caribische) kranten niet gelezen hebben is dit inderdaad een grote schrik. En niet alleen een grote schrik: de ervaring is ook pijnlijk. Zeer pijnlijk omdat - als ik mij beperk tot Sint Eustatius (Statia) - ik u kan melden dat hetgeen nu door de overheid zelf wordt bevonden al heel lang bekend is, en ook is gemeld aan de autoriteiten. Maar ja, weggijken en gedogen is zo ongeveer de nationale hobby van dit kabinet.

Het opvallendst in dit rapport is dat het Openbaar Lichaam Sint Eustatius (OLE) op geen enkel verzoek om opheldering of het overleggen van stukken is ingegaan. Wellicht ten overvloede: in 2018 werd het bestuur van Sint Eustatius overgenomen door regeringscommissarissen die direct door het ministerie van BZK werden benoemd en aangestuurd; met een groeiende groep adviseurs in hun kielzog.

Bij de aanvang van de bouw van het Golden Rock Resort begonnen de werkzaamheden met het zonder vergunning kaalhakken van het perceel, gepaard gaand met heel veel stofoverlast bij omwonenden. Voor de vergunning voor dit kaalhakken en gerelateerde vergunningen heb ik zelf onderzoek gedaan maar veel verder dan steeds dezelfde kastjes en muren ben ik niet gekomen. Toen had ik al grote twijfels of deze vergunningen überhaupt bestonden. Mochten inmiddels de benodigde vergunningen beschikbaar zijn, dan is dat het resultaat van een goede oefening in het achteraf herstellen van onvolkomenheden. Het is absoluut voorstelbaar dat deze handelwijze breed is toegepast.

Noot: Tot op heden worden besluiten van het Bestuurscollege nauwelijks gepubliceerd of heel slecht vindbaar. Vele malen heb ik gevraagd aan te geven waar de besluiten te vinden zijn. Zonder resultaat.

Noot: Het graven van een zeer diep zwembad - in het rapport duikvijver genoemd - ten behoeve van duiklessen, onverantwoord dicht bij de rand met de open zee in onstabiel vulkaangrond is absoluut buiten de kaders. Zelfs een leek kan dat zien en invoelen dat dit wachten is op ongelukken, maar de overheid laat zich graag bedotten.

Ook de aankomst van buitenlandse werknemers riep veel vragen op over de naleving van quarantaine- en hygiëneverplichtingen gedurende de coronaperiode. Het was alsof deze beperkende maatregelen gewoonweg niet voor hen golden.

Het is aanbevelenswaardig de bijlage van het rapport over Sint Eustatius te lezen om een goed beeld te krijgen van de gang van zaken. Samen met het verslag van de Algemene Rekenkamer over de het effect van de interventie op Sint Eustatius, gepresenteerd op 17 mei 2023, ontstaat een goed beeld. En dat is een zeer verontrustend, zorgelijk en geldverspillend beeld.

Nog een enkel woord over drie andere onderwerpen:

- De minister van I&W laat weten dat het budget dat benodigd is voor het intereilandelijk vliegverkeer als openbaar vervoer niet op zijn begroting staat. Dat roept de volgende vraag bij mij op: wie sponsort eigenlijk de onrendabele OV-verbindingen in minder druk bevolkte gebieden in Europees Nederland?
- Zijn al initiatieven getoond om de zorg in Caribisch Nederland op Europees Nederlandse wijze te organiseren en financieren? Ik denk hierbij dan onder meer aan de verplichte zorgverzekering met aanvullende opties en ook aan de zorgtoeslag. Dit alles net als in Europees Nederland. Want zo is de norm: 'comply or explain'. Op het negatieve rapport van de Inspectie voor Gezondheidszorg van 2018 is nooit een vervolg gekomen. Daar wordt het toch ook wel eens tijd voor.
- Bij een zeer recente ontmoeting van de Kamercommissie van OCW en jonge kunstenaars in Nederland bleek weer eens iets dat ook bij de armoedebestrijding in Caribisch Nederland node wordt gemist: een conditievrij gegarandeerd basisinkomen voor iedereen (onder gelijktijdige afschaffing van diverse uitkeringen en toeslagen). Geregeld wordt erover gesproken maar de stap nemen blijkt nog best wel lastig.

Ik realiseer mij dat de Kamerleden het vaak druk hebben met de waan van de dag. Maar de eilanden Bonaire, Sint Eustatius en Saba zijn echt gemeenten van Europees Nederland, dus net zo gewoon of bijzonder als alle andere plekken in het land 'Nederland'. Zij verdienen dus ook een gelijke behandeling. Dat zo iets niet gebruikelijk is, is op het discriminerende af.

Met vriendelijke groet,

Ir. J.H.T. (Jan) Meijer MBA,
Cornelis Houtmanstraat 9-b,
2593 RD Den Haag.

T +31 6 31 79 58 57 (t.b.v. SMS en WhatsApp)

E jhtm.nl@gmail.com

W <http://statia.nu> of <http://statia.nu/nl>

cc: *Nationale Ombudsman*